

travelbook

Kenia

Bezdroża

Mistrzowska #ochrona **ERGO**
HESTIA

Autor przewodnika: Ewa Serwicka

Aktualizacja: Ewa Serwicka

Redaktor prowadzący: Miron Kokosiński

Redakcja: Urszula Czerwińska

Korekta: Agnieszka Szmuc, Monika Bronowicz-Hossain

Opracowanie kartograficzne: DAKA – Studio Graficzne

Źródło pochodzenia danych kartograficznych:

© OpenStreetMap contributors; www.opendatacommons.org/licenses/odbl

Okładka: materiały graficzne zostały wykorzystane za zgodą Shutterstock Images LLC

Skład: DAKA – Studio Graficzne, Łukasz Krzak

Wszelkie prawa zastrzeżone. Nieautoryzowane rozpowszechnianie całości lub fragmentu niniejszej publikacji w jakiegokolwiek postaci jest zabronione. Wykonywanie kopii metodą kserograficzną, fotograficzną, a także kopiowanie książki na nośniku filmowym, magnetycznym lub innym powoduje naruszenie praw autorskich niniejszej publikacji. Wszystkie znaki występujące w tekście są zastrzeżonymi znakami firmowymi bądź towarowymi ich właścicieli.

Autor oraz wydawnictwo Helion dołożyli wszelkich starań, by zawarte w tej książce informacje były kompletne i rzetelne. Nie biorą jednak żadnej odpowiedzialności ani za ich wykorzystanie, ani za związane z tym ewentualne naruszenie praw patentowych lub autorskich. Autor oraz wydawnictwo Helion nie ponoszą również żadnej odpowiedzialności za ewentualne szkody wynikłe z wykorzystania informacji zawartych w książce.

Wydawnictwo Helion

ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice

tel.: 32 2309863

e-mail: redakcja@bezdroza.pl

księgarnia internetowa: <http://bezdroza.pl>

Drogi Czytelniku!

Jeżeli chcesz ocenić tę książkę, zajrzyj pod adres:

<http://bezdroza.pl/user/opinie/?beket2>

Możesz tam wpisać swoje uwagi, spostrzeżenia, recenzję.

Wydanie II

ISBN: 978-83-283-5433-3

Copyright © Helion, 2019

- **Kup książkę**
- **Poleć książkę**
- **Oceń książkę**
- **Księgarnia internetowa**
- **Lubię to!**
- **Nasza społeczność**

Spis treści

ATRAKcje KENII _____	8
INFORMACJE PRAKTYCZNE _____	13
PRZED WYJAZDEM _____	15
Wybór czasu podróży _____	15
Źródła informacji _____	16
Formalności _____	17
DOJAZD _____	23
Samolot _____	23
Droga lądowa _____	23
NA MIEJSCU _____	25
Komunikacja _____	25
Noclegi _____	27
Wyżywienie _____	28
Pamiątki i zakupy _____	29
Aktywny wypoczynek _____	30
INFORMATOR A-Z _____	33
INFORMACJE KRAJOZNAWCZE _____	37
KRAJOZNAWCZE ABC _____	39
Ukształtowanie powierzchni _____	39
Klimat _____	40
PRZYRODA _____	41
Fauna _____	41
Flora _____	63
HISTORIA _____	67
Kolebka ludzkości _____	67
Pierwsi osadnicy _____	67
Przybysze z Europy _____	69
Protektorat brytyjski i linia kolejowa _____	70
Kolonja brytyjska _____	72
Tendencje niepodległościowe _____	73
Uhuru – wolna Kenia _____	77
Kenia pod rządami Kenyatty _____	78
Rządy Daniela arap Moi _____	81

Lata 90. XX w. _____	82
Historia współczesna _____	84
POLITYKA I GOSPODARKA _____	87
Polityka _____	87
Gospodarka _____	90
SPOŁECZEŃSTWO _____	93
Plemiona _____	93
Religia _____	112
Język _____	114
KULTURA I SZTUKA _____	115
Muzyka i taniec _____	115
Rzeźba i rękodzieło _____	116
Malarstwo _____	117
Literatura i teatr _____	117
Film _____	118
KUCHNIA _____	119
ŚWIĘTA NARODOWE W KENII _____	123
Kalendarium świąt narodowych _____	123
Inne święta i festiwale _____	124
▶ Wielka piątka Afryki _____	126
NAIROBI I OKOLICE _____	131
NAIROBI _____	133
KENIA CENTRALNA _____	143
MOUNT KENYA _____	146
PARK NARODOWY ABERDARE _____	151
PARK NARODOWY MERU I PARK NARODOWY KORA _____	155
PARK NARODOWY OL DONYO SABUK _____	160
REZERWATY NARODOWE SAMBURU, BUFFALO SPRINGS I SHABA _____	161
LEWA WILDLIFE CONSERVANCY _____	163
WYBRZEŻE _____	165
MOMBASA _____	168
PLAŻE DIANI I TIWI _____	174
SHIMBA HILLS _____	177
RAFY KORALOWE KISITE I WYSPA WASINI _____	178
WATAMU I OKOLICE _____	180

MALINDI I OKOLICE _____	182
LAMU _____	186
KENIA POŁUDNIOWA _____	191
PARK NARODOWY TSAVO WSCHODNIE I TSAVO ZACHODNIE _____	193
PARK NARODOWY CHYULU HILLS _____	201
PARK NARODOWY AMBOSELI _____	202
REZERWAT MASAI MARA _____	205
WIELKI RÓW WSCHODNI _____	209
JEZIORO NAIVASHA I OKOLICE _____	212
PARK NARODOWY HELL'S GATE _____	214
PARK NARODOWY MOUNT LONGONOT _____	215
JEZIORO NAKURU I OKOLICE _____	216
REZERWAT NARODOWY JEZIORA BOGORIA ORAZ JEZIORO BARINGO _____	221
JEZIORO TURKANA _____	224
PARK NARODOWY SIBILOI _____	229
PARK NARODOWY MARSABIT _____	230
KENIA ZACHODNIA _____	231
PLANTACJE HERBATY _____	233
KAKAMEGA _____	237
PARK NARODOWY MOUNT ELGON _____	241
PARK NARODOWY SAIWA SWAMP _____	243
JEZIORO WIKTORII _____	244
SŁOWNICZEK _____	251
INDEKS _____	255

Spis planów i map

Kenia _____	przednia mapa okł.
Okolice Nairobi _____	132
Kenia centralna _____	145
Wybrzeże Kenii _____	166
Mombasa _____	169
Kenia południowa _____	192
Park Narodowy Tsavo _____	195
Rezerwat Masai Mara _____	205
Wielki Rów Wschodni _____	211
Kenia zachodnia _____	232
Nairobi centrum _____	tylna mapa okł.

Spis ramek

Co zabrać? _____	22
Tusker _____	120
Zamachy terrorystyczne _____	134
Wąż oddychający dymem _____	138
Czczyciele boga Ngai _____	147
Wangari Maathai _____	153
Lwica Elsa i jej przybrani rodzice _____	156
Miraa, legalny narkotyk _____	157
Owen i Mzee _____	171
Zamknięte hotele _____	174

Święte lasy Mijikenda	180
Baobaby	183
Lwy ludożercy	194
Masajowie z Amboseli	203
Kwiaty z Kenii	212
Flamingi znad jeziora Nakuru	217
Chłopiec znad jeziora Turkana	226
Produkcja kenijskiej herbaty	234
Choroba marburska	239
Źródła Nilu	243

Legenda

Świątynia chrześcijańska (kościół, cerkiew, zbór)	Lotnisko
Synagoga, inny obiekt związany z kulturą żydowską	Obiekt noclegowy dowolnego typu
Meczet, inny obiekt związany z kulturą muzułmańską	Kemping
Świecki obiekt zabytkowy	Obiekt gastronomiczny dowolnego typu
Ruina trwała, obiekt archeologiczny	Supermarket, sklep, targ, bazar
Muzeum, galeria	Kawiarnia internetowa, strefa wi-fi
Inna atrakcja	Poczta
Atrakcja przyrodnicza	Ośrodek zdrowia, szpital
Atrakcyjny obiekt przyrody nieożywionej	Apteka
Punkt informacji turystycznej	Policja
Dworzec kolejowy	Plaża
Dworzec autobusowy	Kąpielisko, basen
Stacja metra	Przystań promowa, port

Kup książkę

Poleć książkę

Atrakcje Kenii

BĘDĄC W KENII, TRZEBA KONIECZNIE...

Udać się na safari

Podglądanie z bliska dzikiej przyrody, a w szczególności zwierząt w ich naturalnym środowisku, to przeżycie, którego się nie zapomina. Widok ogromnego słonia opryskującego się wodą, lwa polującego na antylopę czy śmiesznego guźca biegnącego po sawannie zostają w pamięci do końca życia.

Odпочąć na piaszczystej plaży

Czy to północne, czy południowe wybrzeże Mombasy, Malindi lub Lamu, plaże nad Oceanem Indyjskim zachwycają szerokością, białym i miękkim piaskiem, ciepłą wodą w oceanie oraz palmami kokosowymi.

Zanurkować na rafie koralowej

Są tacy, którzy twierdzą, że po Wielkiej Rafie Koralowej w Australii i egipskich rafach w Morzu Czerwonym koralowce u wybrzeża Kenii są trzecią najpiękniejszą rafą świata.

Zjeść nyama choma

Grillowane mięso wołowe lub kozina najlepiej smakuje w gronie przyjaciół. Trzeba na nie długo czekać, ale w Kenii przecież nikomu nigdzie się nie spieszy.

Zaadoptować małego słonika

Za jedyne 50 dolarów rocznie można wesprzeć ochronę osieroconych słoni przez fundację Sheldrick Wildlife Trust i jednocześnie stać się przybrany rodzicem małego słoniątka.

Przejechać się matatu

Nie zawsze bezpieczna przejażdżka dostarcza wielu atrakcji. Trzeba się liczyć z zduchem, tłokiem i często głośną muzyką, ale warto na własnej skórze sprawdzić, w jakich warunkach podróżują Kenijczycy.

Polecieć balonem

Nie ma lepszego sposobu na obserwację stad gnu i zebra liczących po kilkadziesiąt tysięcy osobników w czasie wielkiej migracji niż z lotu ptaka.

Wypić Tusker

Najlepiej na sposób kenijski, czyli nie-słodzonego. Piwo jest popularnym napojem alkoholowym, a Tusker to najbardziej znana marka.

Wspiąć się na Mount Kenya

Drugie najwyższe wzniesienie Afryki i najwyższy szczyt Kenii oferuje przepiękne widoki i cudowną przygodę. Niższe wierzchołki dostępne są nawet dla turystów nie mających doświadczenia we wspinaczce.

Przespacerować się po pierwotnym lesie deszczowym

Las Kakamega jest ostatnią na terenie Kenii pozostałością po dawnym, pierwotnym lesie deszczowym. Można tu odetchnąć bardzo wilgotnym powietrzem i poznać wiele ciekawych gatunków roślin.

Kup książkę

Poleć książkę

Park Narodowy Amboseli

Płaski teren pozwala bez problemu wypatrzyć ogromne stada słoni czy żyrafy, ale największą atrakcją jest widok na ośnieżone, mieniące się w promieniach porannego słońca szczyty najwyższej góry Afryki – Kilimandżaro.

NAJCIEKAWSZE REZERWATY I PARKI NARODOWE

Rezerwat Narodowy Masai Mara

Najzasobniejszy w dziką zwierzynę rezerwat kenijski słynie z corocznego spektaklu natury, jakim jest wielka migracja. Miliony zebra i gnu wędrują z równin Serengeti, a następnie wracają na południe, przekraczając rzeki, w których czyhają wygłodniałe krokodyle. Na sawannie czekają na nie też lwy, gepardy i lamparty.

Park Narodowy Mount Kenya

Najwyższy szczyt Kenii czeka na miłośników trekkingu i wędrowek górskich, a także na amatorów wspinaczki.

Park Narodowy Jeziora Nakuru

Dawniej słynący z ogromnych stad różowych flamingów, dzisiaj oferuje ciekawe, najczęściej jednodniowe safari, podczas których można wypatrzyć nosorożce białe, żyrafy, zebry czy lwy.

Park Narodowy Sibiloi

To nie dzika przyroda rozsławiła te okolice, ale wykopaliska archeologiczne i antropodzy, którzy w tych rejonach odkryli szczątki wielu praprzodków człowieka.

Park Narodowy Nairobi

Lew czy gepard na tle wieżowców? Zrobienie takiego zdjęcia jest możliwe nieopodal stolicy Kenii, gdzie park narodowy od zabudowań oddziela jedynie ogrodzenie pod napięciem.

Rezerwat Narodowy Shimba Hills

Słonie, bawoły i małpy to niewątpliwie interesujące atrakcje tego rezerwatu, jednak najciekawsze jest spotkanie niewystępującej nigdzie indziej na terenie Kenii dostojnej antylopy szablroziej.

Park Narodowy Tsavo

Można tu spotkać słynne czerwone słonie, które swoją barwę zawdzięczają bogatemu w związki żelaza błotowi, pokrywającemu skórę tych wielkich ssaków w celu ochrony przed słońcem.

Kup książkę

Poleć książkę

OBIEKTY WPISANE NA LISTĘ ŚWIATOWEGO DZIEDZICTWA UNESCO

Fort Jesus w Mombasie

Wybudowana przez Portugalczyków pod koniec XV w. forteca mająca za zadanie chronić port Mombasy przed najeźdźcami stoi do dzisiaj i jest zachowana w bardzo dobrym stanie. Odwiedzając to miejsce, można się wiele nauczyć o historii wybrzeża Kenii.

Święte lasy Kaya plemion Mijikenda

11 stanowisk, które dawniej służyły jako miejsca tajemnych ceremonii, spotkań i modłów plemion z grupy Mijikenda, są interesujące ze względu na aspekt kulturowy. Społeczna ochrona, jaką były objęte, spowodowała, że wytworzyły się w nich niezwykle unikatowe ekosystemy, jakże ciekawe dla przyrodników.

System jezior Wielkiego Rowu Wschodniego

Trzy płytkie, piękne jeziora leżące stosunkowo niedaleko od siebie (Bogoria, Nakuru i Elementaita) są domem dla 13 zagrożonych gatunków ptaków. Można tu spotkać m.in. stada flamingów i pelikanów.

Stanowisko archeologiczne Thimlich Ohinga

Są to największe pozostałości osady prawdopodobnie z XVI wieku, zbudowanej bez użycia zaprawy murarskiej, typowej dla pasterskich ludów znad Jeziora Wiktorii. Odwiedzając to miejsce, można się wiele nauczyć o historii wybrzeża Kenii.

Parki narodowe nad jeziorem Turkana

Ze względu na zasolenie jezioro Turkana cieszy się wyjątkową fauną i florą, a dodatkowo nazywane jest kolebką ludzkości, gdyż właśnie tutaj odkryto szczątki pradawnych hominidów.

Park Narodowy i las pierwotny Mount Kenya

Można tu podziwiać przykłady afroalpejskiej roślinności porastającej zbocza, a mimo niewielkiej odległości od równika szczyty góry pokryte są lodowcami. Unikalne krajobrazy Mount Kenya zapierają dech w piersiach.

Stare miasto Lamu

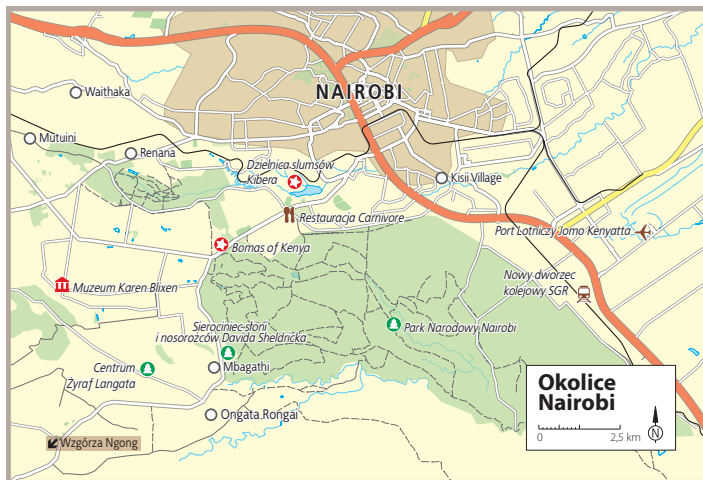

To przykład najstarszego, a jednocześnie najlepiej zachowanego osadnictwa kultury Suahili na kenijskim wybrzeżu. Co roku Lamu przyciąga też wielu pielgrzymów z Kenii i innych państw afrykańskich, świętujących urodziny proroka Mahometa.

Kup książkę

Poleć książkę

NAIROBI I OKOLICE

Stolica Kenii to młode miasto, w którym jednak ciężko się zakochać, a już na pewno nie od pierwszego wejrzenia. Mimo młodości nie jest bowiem piękne, a przybysze często narzekają na brak charakteru czy swoistej atmosfery. Nierzadko zwraca się też uwagę na złą reputację Nairobi pod względem bezpieczeństwa, chociaż to ostatnie

uległo poprawie. Jednocześnie jest to też miejsce tętniące życiem, pełne młodych Kenijczyków, za dnia spieszących do pracy, a nocą do klubów z dobrą muzyką.

Spragnieni wrażeń wielbiciele safari z aparatem fotograficznym z pewnością nie zawiodą się, odbywając przejażdżkę po Parku Narodowym Nairobi.

Nairobi

Miasto z jednej strony pełne zielonych przestrzeni, z szerokimi alejami i wieloma parkami, a równocześnie wiecznie zakorkowane. Odwiedzając Kenię, warto zatrzymać się tu chociaż na chwilę, bo Nairobi, mimo niedługiego stażu, ma parę ciekawostek do zaoferowania.

HISTORIA

Patrząc na dzisiejsze ponad trzymilionowe miasto, trudno sobie wyobrazić, że nieco ponad 100 lat temu, w 1899 r., były tu tylko ogromne połacie bagien i busz. Przez te tereny miała bieć linia kolejowa łącząca Mombasę z Kampalą. Niesprzyjające warunki terenowe sprawiły, że prace wstrzymano na jakiś czas, by lepiej zaplanować kolejny odcinek żelaznej nitki. Wówczas założono tu osadę, która dość szybko zaczęła się rozrastać. Nazwa stacji, a potem miasta pochodzi od masajskiego określenia tych okolic *Enkere Nyrobi*, co oznacza „zimna woda”.

▼ Nowoczesna zabudowa Nairobi

W 1907 r. szybko rozwijające się Nairobi zostało stolicą brytyjskiego protektoratu. Za urzędnikami przybyli tu z Mombasy europejscy kolonizatorzy, a także Hindusi świadczący usługi finansowe dla rządu Brytyjskiej Afryki Wschodniej oraz kolei. Rdzenni Afrykanie na jakiś czas zostali zmuszeni do zamieszkania w okolicznych rezerwach. Najliczniejszą grupą miejscowych stanowili Kikuju, poza tym okolice zamieszkiwali Masajowie i lud Kamba. Oprócz Europejczyków i Hindusów do Nairobi zaczęli przybywać także Arabowie i Azjaci. Dzięki tej mieszance miasto nabrało kosmopolitycznego charakteru, ale brak zdecydowanej przewagi którejkolwiek z grup etnicznych sprawiło też, że wielu osobom stolica Kenii wydaje się po prostu nijaka.

WARTO ZOBACZYĆ

Nairobi najczęściej jest traktowane głównie jako baza wypadowa na safari, mimo to warto zajrzeć tutaj do kilku ciekawych

Zamachy terrorystyczne

7 sierpnia 1998 r., w ósmą rocznicę przybycia wojsk amerykańskich do Arabii Saudyjskiej, miały miejsce dwa zamachy bombowe na ambasady USA w Afryce – w Dar es Salaam w Tanzanii oraz w Nairobi. Przyszła się do nich organizacja terrorystyczna Al-Kaida. W wybuchu w stolicy Kenii zginęło ponad 200 osób (w tym 12 Amerykanów), a ponad 4000 zostało rannych. Dzisiaj w miejscu zamachu znajduje się tablica upamiętniająca jego ofiary.

21 września 2013 r. w stolicy Kenii miał miejsce kolejny zamach terrorystyczny. Tym razem odpowiedzialność wzięła na siebie somalijska organizacja Al-Szabab, sprzeciwiająca się obecności wojsk kenijskich na terenie Somalii. Uzbrojeni terroryści zaatakowali cywilów robiących zakupy w popularnym centrum handlowym Westgate, biorąc zakładników. Udało się ich odbić po kilku dniach, jednak w zamachu zginęło co najmniej 67 osób.

miejsc. Dwie główne arterie Nairobi to przecinające się Kenyatta Avenue i Moi Avenue. Pierwsza z nich to szeroka aleja, przy której rośnie szpaler drzew i krzewów. Nieopodal położony jest rynek, gdzie mieści się **centrum konferencyjne Kenyatta** (Kenyatta International Conference Centre, w skrócie KICC) – trudny do przeoczenia wieżowiec przypominający ściętą kolbę

kokurydzy. Na jego szczycie znajduje się obrotowa restauracja, będąca również platformą widokową (w trakcie pisania przewodnika zamknięta z powodu renowacji), z której rozciąga się widok na stolicę Kenii, a – przy bardzo dobrej pogodzie i przejrzystym powietrzu – także na leżący w oddali szczyt Kilimandżaro.

Po drugiej stronie rynku zobaczyć można **pomnik Jomo Kenyatty** z buławą w rękę oraz jego mauzoleum – budowlę w kształcie okręgu, gdzie został pochowany ten działacz niepodległościowy i polityk, uważany za ojca narodu kenijskiego. Obowiązuje tutaj zakaz fotografowania.

Tuż obok mieści się siedziba **parlamentu Kenii**. Dla chętnych istnieje możliwość zajrzenia do środka i wizyty w galerii dla publiczności. Informacji o najbliższych sesjach parlamentu oraz o możliwości zwiedzania poza okresami obrad udzielają strażnicy, którzy także wydają przepustki. Jeśli chce się zwiedzać parlament z przewodnikiem, należy na samym początku uzgodnić cenę.

Kawałek dalej wzdłuż Moi Avenue mieszczą się **★ Archiwa Narodowe** **📍** otwarte: pn.–pt. w godz. 8.30–17.00, sb. 8.30–13.00; wstęp: 200 KES. Archiwa

▲ Budynek centrum konferencyjnego Kenyatta

▲ Uhuru Park

stanowią bogatą kolekcję dokumentów i materiałów, ponadto na parterze obejrzyć można wybór eksponatów sztuki nowoczesnej oraz sztuki plemiennnej. Warto zobaczyć tu także przedmioty codziennego użytku różnych grup plemiennych (broń, maski, instrumenty muzyczne) oraz fotografie dokumentujące dawne Nairobi i walkę Kenijczyków o niepodległość.

Również w centrum, ale na północ od Kenyatta Avenue przy ulicy Banda, zlokalizowany jest interesujący ★ **meczet Jamia** – najważniejsza świątynia islamska w całej Kenii. Miejsce to jest niedostępne dla osób innych wyznań niż islam, ale strażnicy czasem pozwalają zajrzeć na dziedziniec – należy jednak uprzejmie o to poprosić i być odpowiednio skromnie ubranym. Meczet to spory, biało-zielony budynek, z zewnątrz bogato zdobiony. Budowla pochodzi z początków XX w., ale później była znacznie rozbudowana.

Osoby szukające wytchnienia od miejskiego zgiełku Nairobi powinny udać się do **Uhuru Park** 📍 **Park Niepodległości**, Uhuru Highway; otwarty przez cały czas;

wstęp bezpłatny, miejsca spotkań i wypoczynku wielu mieszkańców Nairobi. W centrum parku znajduje się sztucznie utworzone jezioro, po którym za niewielką opłatą (300 KES za pół godziny) można popływać rowerami wodnymi. Odradza się

▲ Ratusz w Nairobi

Kup książkę

Poleć książkę

Jeziro Naivasha i okolice

Jeziro Naivasha jest jednym z dwóch słodkowodnych zbiorników Wielkiego Rowu Wschodniego. Przed przybyciem Europejczyków rejon jeziora zamieszkiwali Masajowie, którzy na pobliskich pastwiskach wypasali swoje stada bydła. Nazwa Naivasha pochodzi z języka Masajów i oznacza „niepokojną wodę”. Jezioro odkrył w 1884 r. Joseph Thomson. W XX w. okolica zyskała bardzo dużą popularność wśród białych kolonizatorów dzięki sprzyjającemu klimatowi, a także przebiegającej w pobliżu linii kolejowej łączącej Mombasę z Kisumu i dalej z Ugandą. Obecnie tereny te słyną z hodowli kwiatów eksportowanych do Europy – ten typ rolnictwa rozwinął się tutaj w latach 80. XX w. Uprawia się tu także fasolę i mango.

WARTO ZOBACZYĆ

Zajmujące obszar 140 km² **jeziro Naivasha** jest naturalnym siedliskiem hipopotamów – te duże i niebezpieczne zwierzęta są największą atrakcją okolicy. Ponadto można tu spotkać żyrafy oraz przedstawicieli ptactwa, m.in. znane ze sklepów zoologicznych papuzki nierozłączki. Warto skusić się na przejażdżkę łódką po jeziorze, jest to jednak dość ryzykowna atrakcja, często występują tu burze i wieją silne

Kwiaty z Kenii

Okolice jeziora Naivasha słyną z upraw kwiatów ciętych, eksportowanych drogą lotniczą do Europy. Kenijskie rośliny stanowią prawie 40% kwiatów sprzedawanych na rynkach Unii Europejskiej. Inni ważni odbiorcy to Japonia, Rosja i USA. Ogrodnictwo przynosi Kenii ok. 1 mld USD przychodów z eksportu. Rocznie wysyła się na rynki zagraniczne z Kenii ponad 121 tys. ton roślin. Najpopularniejsze są róże, stanowią one niemal 90% upraw, drugie miejsce należy do goździków – ponad 7%.

Dawniej szeroko stosowane w ogrodnictwie pestycydy poważnie zagrażały miejscowym ekosystemom, ale na przestrzeni lat zarówno duże firmy produkujące kwiaty, jak i mniejsi farmerzy zaczęli przykładać większą wagę do ochrony środowiska. Obecnie używa się łagodniejszych środków chemicznych i bardziej wydajnych systemów nawadniania, co pozwala również na oszczędzanie wody. Dzięki tym zabiegom produkcja kwiatów w Kenii staje się coraz bardziej przyjazna środowisku.

Kup książkę

Poleć książkę

południowe wiatry, które powodują, że jezioro staje się niespokojne i pojawiają się wysokie fale. We wschodniej części jeziora znajduje się mająca kształt sierpa **wyspa Crescent**, na której utworzono rezerwat przyrody. Jest niewielka, ma zaledwie 2 km². Dopłynąć tu można łodzią, po drodze obserwując hipopotamy, a czasem również krokodyle. Spacerując po samej wyspie, spotyka się gazy, żyrafy oraz przeróżne gatunki ptaków.

Na zachód od jeziora Naivasha znajduje się niewielkie **jezioro Green Crater**, które również objęto ochroną jako rezerwat. Najprościej dojechać tam samochodem z Naivasha, *matatu* kursują niezwykle rzadko. Zgodnie z nazwą wody jeziora mieniają się przeróżnymi odcieniami zieleni. Masajowie wierzą, że mają one właściwości lecznicze, dlatego chętnie poją nimi chore bydło. W okolicy bez trudu można zaobserwować bawoły i inne zwierzęta przychodzące nad brzegi jeziora.

Dojazd

Do miasta Naivasha dojechać można samochodem, autobusem lub *matatu* z Nairobi. Droga, która tu prowadzi, jest prosta i w dobrym stanie. Funkcjonuje tu również niewielkie lądowisko dla małych samolotów. W zasadzie nie warto zatrzymywać się w samym mieście – po przybyciu najlepiej od razu ruszyć nad jezioro.

Noclegi

W Naivasha działa kilka hoteli o różnym standardzie, jednak zwykle niewielu turystów zatrzymuje się tutaj na noc. Polecanym hotelem jest otwarty w 1932 r. **La Belle Inn**, Moi Avenue; tel.: +254 (0)

203510404, 724991830, 722683218; 50 USD za pokój dwuosobowy. Mieści się w starym, kolonialnym budynku, a jego ściany zdobią piękne zdjęcia okolicy sprzed lat. Czyste pokoje wyposażone w moskitierę, lodówkę i telewizor, nieco nadgryzione zębem czasu.

Wyżywienie

W Naivasha nietrudno o smaczny i niedrogi posiłek. Większość knajpek ulokowano przy głównej drodze przecinającej miasto – Moi Avenue. Warto się spróbować na rybę świeżo wyłowioną z jeziora, smaczne jest także serwowane tu grillowane mięso – *nyama choma*.

Kup książkę

Poleć książkę

Park Narodowy Hell's Gate

W bezpośrednim sąsiedztwie jeziora Naivasha, na jego południowym brzegu, ciąga się jeden z mniejszych kenijskich parków narodowych – **Hell's Gate** (Brama Piekla) www.kws.go.ke/content/hells-gate-national-park; 26 USD osoba dorosła, 17 USD studenci i dzieci. Zajmuje obszar 68 km². Jego nazwa pochodzi od formacji skalnej przypominającej bramę, która dawniej była ujściem wielkiego jeziora ciągnącego się aż do Nakuru (jego pozostałością jest obecne jezioro Naivasha).

Obszar Hell's Gate zachwyca pod względem krajobrazowym. Spektakularne czerwone skały tworzą wąwóz Hell's Gate, który przecina sawannę porośniętą falującą trawą. Spacer wzdłuż ścian wąwozu jest sporą atrakcją. Dobrym pomysłem jest urządzenie na terenie parku wycieczki rowerowej. W okolicy istnieje też możliwość uprawiania wspinaczki technicznej.

Tuż przy głównej bramie parku znajduje się ciekawa formacja skalna zwana **Fischer's Tower**. Nazwa tego zastygniętego i zerodowanego kawałka lawy upamiętnia niemieckiego podróżnika, Gustava Fischera, który w 1982 r. dotarł do jeziora Naivasha przez tereny Hell's Gate. Mniej

więcej w połowie długości wąwozu wyrasta kolejna interesująca skała, **Central Tower** (znana też jako **Ol Basta**). W pobliżu jest też punkt widokowy, z którego rozciąga się przyjemny widok na okolicę.

Dojazd

Do parku prowadzą dwie bramy – Okaria i leżąca bardziej na wschód Elsa, do której prowadzi główna droga z miasta Naivasha. Hell's Gate jest niezwykle popularnym celem jednodniowych wycieczek ze stolicy Kenii.

Noclegi

Na terenie Hell's Gate ulokowane są trzy kempingi zarządzane przez Kenya Wildlife Service. Są to: **kemping Oldubai**, leżący na klifie nieco na południe od Fischer's Tower, oraz **kempingi Nairobiurta** i **Endchata** po przeciwnej stronie wąwozu, na północnym klifie. Na pierwszych dwóch kempingach 20 USD za osobę dorosłą i 15 USD za dziecko, w Endchata 35 USD za osobę dorosłą i 20 USD za dziecko; rezerwacje: reservations@kw.go.ke, tel.: +254 (0) 726610533, 202379407 wew. 2010. Ponadto można korzystać z bazy noclegowej znajdującej się w niedodległym mieście Naivasha.

Ciekawostką zlokalizowaną w Hell's Gate jest pierwsza w Afryce **elektrownia geotermiczna Olkaria**, wykorzystująca energię niezwykle gorącej, sprężonej wody pochodzącej z miejscowego podziemnego źródła do produkcji prądu. Unoszącą się wokół zakładu parę z gorących źródeł i gejzerów widać nawet z większej odległości.

W parku żyje mnóstwo dzikich zwierząt. Spotyka się bawoły, zebry i elandy, gazy Thomsona, antylopy i żyrafy. Można się też natknąć na pawiany. Ciężko za to wypatrzyć lwa, lamparta lub geparda, a spośród innych drapieżników najłatwiej znaleźć serwale. Żyje tu ok. 100 gatunków ptaków, m.in. sępy.

Kup książkę

Poleć książkę

Park Narodowy Mount Longonot

Tuż obok jeziora Naivasha i Hell's Gate wyrasta spory wulkan Longonot – masyw o wysokości 2776 m n.p.m. Tworzy on **Park Narodowy Mount Longonot** o powierzchni 52 km² www.kws.go.ke/content/mount-longonot-national-park; **wstęp 26 USD osoba dorosła, 17 USD studenci i dzieci**. Wzniesienie góruje nad okoliczną płaską, trawiastą sawanną. Jego nazwa pochodzi z języka Masajów i oznacza „górze o wielu nogach” – prawdopodobnie wiąże się to z widocznymi z wierzchołka wieloma zagłębieniami wyżłobionymi przez erupcje i procesy erozyjne, które wyglądają jak odnogi krateru. Wulkan po raz ostatni wybuchł pod koniec XIX w., dzisiaj uważa się go za uśpiony, ale nie za wygasły. Choć jego zbocza są ubogie w roślinność, sam krater porasta gęsty las. W kalderze wulkanu spotkać można bawoły i inne zwierzęta występujące w okolicy: gazy, impale i żyrafy.

Trekking na szczyt góry zajmuje kilka godzin. Z wierzchołka rozciągają się wspaniałe widoki na okolicę, w szczególności na pobliskie jezioro Turkana. Przy dobrej

▼ Mount Longonot

Dojazd

Planując wizytę w parku, najlepiej dojechać do wsi Longonot, leżącej przy starej drodze łączącej Nairobi z Naivashą. Można tu bez problemu dostać się samochodem z Naivasha; Mount Longonot bywa także celem jednodniowych wycieczek z Nairobi.

Noclegi

Na terenie parku, 2 km od bramy, znajduje się jeden kemping – **Olongoonot** (20 USD osoba dorosła, 15 USD dziecko; rezerwacje: reservations@kw.go.ke, tel.: +254 (0) 726610533, 202379407 wew. 2010). Można również zwrócić się do Kenya Wildlife Service – zarządcy parku – o pozwolenie na rozbić namiotu i nocleg na górze. Większe możliwości noclegowe oferuje pobliskie miasto Naivasha.

pogodzie w całej okazałości prezentuje się **Wielka Dolina Ryftowa**. Z krawędzi w dół krateru prowadzi dość stroma ścieżka. Można również pokusić się o obejście całego krateru.

Kup książkę

Poleć książkę

Jezioro Wiktorii

Zajmujące obszar 68,8 tys. km² **Jezioro Wiktorii** (znane też jako Victoria Nyanza) jest największym zbiornikiem Afryki i drugim pod względem powierzchni jeziorem słodkowodnym na świecie. Zasilają je wody różnych rzek, spośród których największą jest **Kagera**. Wypywa stąd tylko jedna rzeka – jest to Nil Wiktorii (zwany także Nilem Białym). Jezioro Wiktorii w najgłębszym miejscu sięga 83 m, a jego średnia głębokość to ok. 40 m. Jedynie 6% jego powierzchni należy do Kenii.

Jezioro Wiktorii stanowi bardzo ważny filar miejscowej gospodarki dzięki rybołówstwu. W celu zwiększenia połowów wpuszczono do zbiornika okonie nilowe, które – gwałtownie się rozmnażając – znacząco zachwiały tutejszym ekosystemem, a wiele lokalnych gatunków ryb znalazło się na krawędzi wyginiecia lub wyginęło. Drugą pod względem popularności rybą jest tilapia.

W 2. połowie lat 90. XX w. sporo problemów na Jeziorze Wiktorii przysporzył gwałtownie rozprzestrzeniający się hiacynt wodny. Ta roślina rozrasta się po jeziorze, odcinając dostęp powietrza i światła pod powierzchnią wody. Obumierające hiacynty rozkładają się, uwalniając do wody toksyczne związki. Dodatkowo roślinny dywan blokuje łodzie – w 1997 r. zatrzymał statki w portach Kendu Bay, Homa Bay i Kisumu. Dostrzegając zagrożenie dla lokalnej gospodarki, podjęto walkę z wodnym chwastem – z jednej strony jest to mechaniczne usuwanie hiacynta, z drugiej – wypuszczanie w okolicy owadów niszczących roślinę.

KISUMU I OKOLICE JEZIORA WIKTORII

Ten leżący nad Jeziorzem Wiktorii port jest trzecim co do wielkości miastem Kenii,

▼ Łodzie na brzegu Jeziora Wiktorii

Kup książkę

Poleć książkę

▲ Jedna z plaż na wyspie Takawiri na Jeziorze Wiktorii

zaraz po Nairobi i Mombasie. Mimo to nie można powiedzieć, że panuje tu wielkomijska atmosfera. Miasto jest raczej leniwe, a wrażenie to potęguje wilgotny, parny klimat, w którym momentami ciężko oddychać. Wzięcie głębokiego oddechu sprawia, że od razu wyczuwa się charakterystyczny zapach jeziora.

Historia

Historia Kisumu sięga 1898 r., kiedy zaplanowano stworzenie tutaj stacji linii kolejowej z Mombasy. Gdy w 1901 r., wbrew wielu przewidywaniom, udało się doprowadzić do tego miejsca kolej, od razu utworzono osadę, którą nazwano Port Florence. Już rok później powrócono do używania tradycyjnej lokalnej nazwy Kisumu.

Mimo mało sprzyjającego klimatu i zagrożeń epidemiologicznych (malaria, bilharjoza i śpiączka afrykańska), w latach 30. i 40. XX w. Kisumu stało się ważnym węzłem komunikacyjnym, handlowym i administracyjnym. Umiejscowiono tu także bazę wojskową. W latach 60. rozwój Kisumu zwolnił,

a załamał się zupełnie w 1977 r., kiedy to rozpadła się Wspólnota Wschodnioafrykańska. Nawet prężnie działający do początku lat 80. XX w. port później dość poważnie podupadł (przyczyniły się do tego nie tylko problemy z 1977 r., ale też blokada Kisumu przez rozrastający się hiacynt wodny oraz obniżenie poziomu wody w Jeziorze Wiktorii). Dopiero koniec lat 90. odznaczył się reaktywacją portu dzięki tranzytowi przez to miejsce żywności w ramach programów pomocowych ONZ dla Rwandy i Kongo.

Warto zobaczyć

Największą turystyczną atrakcją miasta jest otwarte w 1980 r. **Muzeum Kisumu** przy **drodze łączącej Kisumu i Kericho**; www.museums.or.ke/kisumu; **otwarte: codz. w godz. 8.30–18.00; wstęp: 500 KES osoba dorosła, dzieci poniżej 16. r.ż. 250 KES.** Prezentuje eksponaty związane z zachodnią częścią Kenii: etnograficzne (dotyczące głównie plemion Kalendżin, Masajów i Luo), zoologiczne i botaniczne. Miłośnicy fauny będą mogli tu obejrzeć wypchane zwierzęta oraz

zakonserwowane gady, owady i skorupiaki z okolic Jeziora Wiktorii, a także żywe okazy zamieszkujące tutejsze akwarium i terrarium. Na zewnątrz muzeum stoi tradycyjne gospodarstwo Luo, a w ogrodzie można podziwiać kolekcję drzew.

Spacerując po mieście, warto zajrzeć na lokalny **bazar**, gdzie można kupić pyszne egzotyczne owoce, a także obejrzeć lub nabyć wszelkiego rodzaju sprzęty i narzędzia. To z pewnością niezwykle barwne miejsce.

Trzy kilometry na południe od Kisumu utworzono w 1992 r. **sanktuarium Impali Kisumu** www.kws.go.ke/content/kisumu-impala-sanctuary; wstęp: 22 USD osoba dorosła, 13 USD studenci i dzieci. Przypomina ono swego rodzaju

zoo, w którym – poza antylopami impala – żyją także inne gatunki, działa również sierociniec dla zwierząt. Część zwierząt żyje na wolnym wybiegu – są to m.in. zebry i hipopotamy. Spotkać tu można również 115 gatunków ptaków. To dobre miejsce na zorganizowanie pikniku, znaleźć tu można aż 7 wyznaczonych miejsc piknikowych.

Nieopodal rezerwatu znajduje się obszar znany jako **Hippo Point**. To skalista część wybrzeża, przy której przy odrobinie szczęścia można zaobserwować hipopotamy. Okolica ciekawie prezentuje się pod koniec dnia, kiedy w promieniach zachodzącego słońca rybacy zarzucają na noc swoje sieci. Jeśli będzie taka możliwość, warto pokusić się o wynajęcie łódki i krótki rejs po jeziorze.

PROGRAM PARTNERSKI

GRUPY WYDAWNICZEJ HELION

- 1. ZAREJESTRUJ SIĘ**
- 2. PREZENTUJ KSIĄŻKI**
- 3. ZBIERAJ PROWIZJĘ**

Zmień swoją stronę WWW
w działający bankomat!

Dowiedz się więcej i dołącz już dzisiaj!

<http://program-partnerski.helion.pl>

GRUPA WYDAWNICZA

 Helion SA

Travelbook to Twój niezastąpiony towarzysz podróży. Wskaże Ci najważniejsze atrakcje, podpowie, czego szukać poza głównymi szlakami, i wprowadzi w świat miejscowych obyczajów. Znajdziesz w nim opisy najciekawszych regionów i miast, a sprawdzone informacje praktyczne umożliwią staranne zaplanowanie podróży.

Kenia

to kraj kontrastów. Znajdziemy tu wspaniałe wybrzeże i ciepłe wody oceanu z rafą koralową, góry i rozległe sawanny, słone jeziora i tropikalne lasy. W parkach narodowych i rezerwach przyrody oko ucieszą stada antylop, zebra, żyraf, flamingów. Wielka „afrykańska piątka” będzie na wyciągnięcie ręki podczas obowiązkowego safari – choć bezpieczniej by było mieć ją na wyciągnięcie obiektywu. Gdy do bogactwa świata egzotycznej przyrody dodamy koloryt mieszkających tu plemion, magnetyzmowi Czarnego Łądu ulegniemy na zawsze.

Parki narodowe

i rezerваты przyrody

Niezwykła fauna i flora

Plaże i rafy koralowe

Safari z aparatem fotograficznym

Księgarnia internetowa:
<http://bezdroza.pl>

Zamówienia telefoniczne:
0 801 339900
0 601 339900

 Bezdroża

Sprawdź najnowsze promocje:
● <http://bezdroza.pl/promocje>
Przewodniki najchętniej czytane
● <http://bezdroza.pl/bestsellery>
Zamów informator podróżniczy:
● <http://bezdroza.pl/newsletter>

Helion SA
ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice
tel.: 32 230 98 63
e-mail: bezdroza@bezdroza.pl
<http://bezdroza.pl>

ebook dostępny wyłącznie na:
ebookpoint.PL

ISBN 978-83-283-5433-3

Cena 26,90 zł